



Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 13.Gf.40.081/2025/7.

A felperes:

felperes1

(cím2)

A felperes képviselője:

Kaposvári és Bornemissza Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kaposvári Attila ügyvéd)

(cím1)

Az alperes:

alperes1

(cím3)

Az alperes képviselője:

Dr. Szolnoki István kamarai jogtanácsos

(cím3)

A per tárgya: szerződés teljesítése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 14.G.40.709/2023/44. (2025. február 14.)

A fellebbezést benyújtó fél: alperes (45. sorszám alatt)

Í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja, egyúttal mentesíti az alperest az elsőfokú perköltség megfizetése alól.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 4.982.600 (négymillió-kilencszáznyolcvankétezer-hatszáz) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint 60 napon belül az államnak az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára az adóhatóság felhívására a felhívásban megjelölt módon 2.500.000 (kétfmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes 76.377.199 forint és járulékai megfizetése iránt indított keresetet az alperessel szemben. Állítása szerint az alperes a közöttük 2018. március 8-án megkötött támogatási szerződés hatálya alatt indított szabálytalansági eljárás eredményeképpen megalapozatlanul állapította meg 2021. március 29-én, hogy szabálytalanság történt, és indokolatlanul kötelezte a folyósított támogatás egy részének visszafizetésére a felperest, illetőleg jogellenesen tagadta meg a támogatás további részeinek kifizetését.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

[2] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 76.377.199 forintot és ebből 40.754.714 forint után 2019. november 29-től, 35.622.485 forint után 2022. január 18-tól a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt mértékű kamatát, valamint 6.477.421 forint perköltséget.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) 2014. június 17-i 651/2014/EU Rendelete (a továbbiakban: csoportmentességi rendelet), az Európai Unióról Szóló Szerződés és az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 107. és 108. cikk alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló jogszabály, valamint a perbeli programozási időszakban hatályos, a 2014-2020. programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) szabálytalanságkezelésre irányadó rendelkezései alapján az alperes jogelődjének (a továbbiakban: alperes) lehetősége és kötelessége volt a támogatások ellenőrzése. Ismertette a Korm. rendelet 156. § (1) bekezdés a) pontját, a 164. § (2) bekezdést és a (3) bekezdés a) pontját. Megállapította, hogy az alperes 2021. március 29-én lezárta a szabálytalansági eljárást azzal, hogy szabálytalanság történt. A támogatási szerződésre irányadó általános szerződési feltételek 4.10. pont nem részletezi, hogy az ellenőrzés lefolytatása milyen eljárásra vonatkozik, így az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság „2014-2020. évi tematikus ellenőrzések” címén lefolytatott vizsgálatának eredményeképpen elkészített végleges bizottsági jelentés (a

továbbiakban: bizottsági jelentés) alapján az alperes a Korm. rendelet 164. § szerint eljárhatott.

Az elsőfokú bíróság ismertette a csoportmentességi rendelet I. fejezetének 85. pontját azzal, hogy a felperes a megkötött szerződés szerint beszerezhető termékeket szerezte be, így az alperes nem vitatta, hogy azok ne felelnek meg a szerződés és a felhívás 3.2.1. e) pontjában írt feltételeknek. Az alperes is úgy nyilatkozott, hogy a támogató maradéktalanul alkalmasnak találta a megvalósítási helyszínt, azonban a bizottsági jelentés szerint az alperes nem jól értelmezte, hogy kutatási infrastruktúra címén mire adható támogatás, mert a kutatás helyszínéül szolgáló épület kialakítási költségei ezen a címen nem számolhatóak el. A szabálytalansági döntésben az alperes ezt a felperes terhére róta.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint mindezek alapján nem állapítható meg, hogy a szerződés teljesítésénél a felperes részéről szabálytalanság történt, így az alperesnek a Korm. rendelet 164. § (2) bekezdés a) pont szerinti megállapításai sem jogszerűek. Az alperes ezáltal nem volt jogosult a szankció alkalmazására, az egyoldalú szerződésmódosításra és a támogatási összeg csökkentésére, mert az állami szervek mulasztása az a következmény, hogy a kiírás szerinti és támogatott eszközökre nem adható támogatás. Miután a kiíró hibázott, az alperes támogatási kötelezettsége a hazai költségvetési támogatás terhére áll fenn. A Bizottság által az állammal szembeni visszakövetelés nem hárítható a felperesre. A bizottsági jelentés szerint az alperes tévesen írt ki felhívást a kutatás-fejlesztés céljára beszerezhető eszközök tekintetében, és tévesen értékelte, hogy mely eszközök beszerzésének költsége számolhatók el az európai uniós források terhére. Mindezt a tanúvallomások is alátámasztották, ezért az alperes nem valós szabálytalanság alapján indította meg az eljárást.

Az elsőfokú bíróság idézte a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 1:4. § (1) bekezdést azzal, hogy egyetért a felperessel, mert ebben az esetben a visszafizetési kötelezettség nem hárítható át a támogatottra. Az alperes jogi érvelést, jogszabályi levezetést nem adott elő annak alátámasztásául, hogy milyen jogszabályi alapon háríthatná át a kötelezettségét, és a csoportmentességi rendelet előírásából sem következik, hogy ilyen esetben lehetőség lenne a kedvezményezett terhére a támogatási összeg csökkentésére, így a nem szerződésszerű teljesítésre előírt szankció a Korm. rendelet szerint nem alkalmazható. Az alperes sem vitatta, hogy elegendőnek ítélte a csoportmentességi rendelet 26. cikk (4) bekezdésében írtak teljesítésére a nemzeti kutatási infrastruktúra regiszterben az adatbázisához való hozzáférés biztosítását, és csak a bizottsági jelentés hatására állapította meg, hogy ez a hozzáférés nem megfelelő. A kihallgatott tanúk vallomása alátámasztotta, hogy a projekt keretében beszerzett műszerekkel végzett vizsgálatokhoz, fejlesztésekhez a szakmai közösség is hozzáférhetett. A támogatással érintett műszereken elvégzett mérési eredmények a szakma művelőieihez, a kutató-fejlesztő tudományos közösséghez eljuthatnak, mert a felperes a szerződésben előírt honlapon és a saját honlapján is feltünteti azokat. A felperes a mérési eredményekkel és eszközökkel megkeresésre méréseket végez, így a tudományos közösség számára azokat hozzáférhetővé teszi, ezért a projekt keretében biztosítja a csoportmentességi rendelet 26. cikk (4) bekezdésben előírtakat. Az elsőfokú bíróság idézte a Ptk. 6:137-138. §-okat, és megállapította, hogy az alperes olyan szabálytalansági megállapítást tett, amelyre nem volt alapja, és jogszabályi alap nélkül egyoldalú szerződésmódosítással is élt, illetve a támogatási összeg részbeni visszafizetésére kötelezte a felperest. Ezzel szerződésszegést követett el, amelyet nem tudott a Ptk. 6:142. §-ban foglaltak szerint kimenteni. Az alperes a kereset összegét csupán a jogalapra tekintettel

vitatta, ezért – figyelemmel a Ptk. 6:34. § és a 6:58. §-ra – az elsőfokú bíróság a kereset szerint marasztalta.

[3] Az alperes az ítélet elleni fellebbezésében elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a döntésének meghozatalánál nem volt figyelemmel a támogatási jogviszony sajátosságaira, mert a szabálytalanság megállapítható abban az esetben is, ha a költségvetés sérelmének a veszélye fennáll, ezért annak nem kell bizonyíthatóan bekövetkezni. A támogatási szerződéseknél többszintű ellenőrzési struktúra valósul meg, egyrészt a támogató, másrészt az Európai Támogatások Auditáló Főigazgatósága (a továbbiakban: EUTAF) részéről, a legmagasabb szintű ellenőrzés a Bizottság eljárása. Ha a konkrét projektet illetően az EUTAF és a Bizottság sem állapít meg szabálytalanságot, arra kizárólag az alperes jogosult. Az EUTAF és a Bizottság csupán azt állapíthatja meg, hogy a költség nem számolható el az Európai Unió irányába, és ha intézkedést ír elő a támogató felé, azt végre kell hajtani. Ezáltal az elsőfokú bíróság nem volt tekintettel az alperes intézkedési kötelezettségére és az uniós jog elsőbbségének elvére. A Bizottság a projekt tekintetében nem szabálytalanságot állapított meg, hanem hiányosságokat azonosított, mert a jelentésében részletezettek szerint a kutatási infrastruktúrához nyújtott támogatásnál a kedvezményezettek által helytelen felhasználás történt. Megoldási javaslata az volt, hogy az alperesnek felül kellett vizsgálnia valamennyi projektet abból a szempontból, hogy megfelelt-e a csoportmentességi rendelet 26. cikkének. A javasolt intézkedések nem opcionálisak, költségvetési források védelme érdekében az alperes köteles volt azokat végrehajtani.

A Bizottság az Európai Unió nevében és képviselőjében járt el, ellenőrzésének jogalapja a 1303/2013/EU rendelet (a továbbiakban: CPR) 75. cikk (1)-(2) bekezdései. Az alperes nem hagyhatta figyelmen kívül az előírásokat, így megvizsgálta a felperes projektjét is. Megállapították, hogy az nem felel meg a csoportmentességi rendelet 26. cikkében foglalt előírásoknak. Az alperes nem a felelősséget hárította át, hanem a konkrét támogatási jogviszonyon belül állapította meg, hogy a felperes magatartása miként valósított meg szabálytalanságot. Az alperes felelősségének kérdése csak eltereli a figyelmet arról, hogy a felperes projektje valóban szabálytalan volt.

Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta megfelelően, hogy a projekt nem felelt meg a csoportmentességi rendelet 26. cikk (4) bekezdésében előírtaknak. Nem tért ki arra, hogy a felperes nem megkülönböztetésmentesen valósította meg a beruházást, így a jóváhagyott projekt költségvetéséből az eszközbeszerzéshez és építéshez kapcsolódó költségeket érintő 10 tétel nem felelt meg a csoportmentességi rendelet 26. cikke szerinti, a több felhasználó számára vonatkozó hozzáférhetőség kritériumának. Ennek következtében az ilyen jogcímen nyújtott támogatás nem számolható el, mert a felperes nem biztosította a projekt keretében kialakított labor és az ott található eszközöknél a tudományos közösség számára a megkülönböztetésmentes hozzáférést. A tanúvallomások alapján nem életszerű, hogy a felperes valamennyi partnerével és a tudományos közösség valamennyi tagjával azonos módon járt volna el, így nem igazolta a megkülönböztetésmentes hozzáférhetőség feltételét. Ebből eredően az alperes olyan fejlesztést fizetett ki, amely a jogszabály alapján nem volt támogatható. Ismertette a támogatási szerződés 2.2. pontját azzal, hogy jogszerűen állapította meg a szabálytalanságot.

[4] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Előadta, hogy a felperes betű szerint betartotta a pályázati kiírást és a szerződés követelményeit, és eleget tett annak a feltételnek is, hogy a vegyész szakmai közösség korlátozás nélkül hozzáférjen a fejlesztés eszközeihez. Emellett a beszerzett eszközökön a külsős kutatói tevékenység is megvalósult a szakmai közösség által létrehozott laborban. A bizottsági jelentés nem említi a felperest, bár másokat beazonosítható módon felsorol. A felek között polgári jogviszony jött létre, így a megkötött szerződésnek van jelentősége, és nincs olyan konkrét jogszabályi rendelkezés, amely a felperesre nézve is kötelezően előírta, hogy a szerződés az alperes által valós indok nélkül egyoldalúan módosítható. Az alperes korábban nem hivatkozott a költségvetés sérelmének veszélyére, és azt sem jelölte meg, hogy ez miben áll fenn. A többszintű ellenőrzési struktúrának nincs érdemi jelentősége, és az alperes részéről nem volt valós ellenőrzési tevékenység sem. Az EUTAF megállapításai az alperesre és nem a felperesre vonatkoznak. A vállalkozás folytatásának elve, a következetesség, az óvatosság, a valódiság és a világosság elve kizárja, hogy a gazdasági társaságtól független személy terhére bekövetkezett pénzügyi terhet a vétlen társaságnak kelljen viselnie, és olyan szerződést nem is köthet, amelyben ilyen kockázatot vállal.

A polgári jogviszonyok nem uniós, hanem tagállami hatáskörbe tartoznak, ezért az uniós jog elsőbbségének elve a felek jogviszonyában nem alkalmazható. A bizottsági jelentés az állami szervekre és nem a felperesre nézve tett megállapításokat, az alperes részéről semmilyen vizsgálat nem történt, csak utasításba kapták, hogy bizonyos százalékot automatikusan vonjanak vissza, azonban a jelentés a felperesre nézve nem kötelező erejű. Az uniós jog elsőbbsége közjogi jellegű, csak olyan területre vonatkozik, ami uniós irányítás alá tartozik, emiatt magyar belföldi polgári jogviszonyokra csak akkor kell alkalmazni, ha belső tagállami jogszabályi előírás is lenne, de ilyen nem volt. Az alperes valós jogalap nélkül át akarja hárítani a ráterhelt problémát a másik szerződő félre. Nem felel meg a valóságnak, hogy a felperes projektjét is vizsgálták. A felperessel szemben nem folytattak le tényleges vizsgálati eljárást. A felperes projektje teljesen szabályos volt, mindenben eleget tett a kiírásnak és a szerződésnek. Egy rosszul kiírt pályázat nem ad alapot a szerződés teljesítésének megtagadására.

Más használatát nem zárja ki, hogy a projekt eredménye a felperes tulajdonában van. Az alperes nem definiálta a megkülönböztetésmentesség fogalmát, ami annyit jelent, hogy azonos feltételek mellett jelentkező szereplők között nem lehet különbséget tenni. A szereplőnek pedig a tudományos közösséghez kell tartoznia, de legfontosabb feltétel a használat célja. A használat célja alapján való megkülönböztetés evidens, illetve alapvetően szükséges. Bizonyított, hogy kutatási-fejlesztési szándékkal jelentkezőknek a felperes ingyenesen biztosította az eszközökhöz való hozzáférést, emellett az ingyenesség nem volt feltétel. A kutatóhelyek ingyen szokták elvégezni egy-egy vizsgálati minta mérését, és csak akkor kérnek díjat, ha a mérés üzletszerű jellegűen rendszeres. A szóban forgó pályázati eszközökön üzleti célú mérés nem történt, csak kutatási céllal és ingyenesen. Az a körülmény, hogy a jelentkező ismeri a felperest, alapvető előfeltétele az eszközök igénybevételének. A pályázat is hangsúlyt fektetett arra, hogy a fejlesztés megismerésének lehetősége adott legyen minden szakmabelinek, ezért írt elő konkrét közzétételi kötelezettséget. A felperes pontosan

eleget tett annak a kötelezettségének, hogy egyenlő feltételek mellett biztosítja a szakmai közösség tájékozódását a fejlesztésről.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 358. § (5) bekezdés alapján jogerőre emelkedett rendelkezése.

[6] A fellebbezés alapos.

[7] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletével a következő indokok miatt nem értett egyet.

[8] A másodfokú bíróság a fellebbezés elbírálásánál figyelemmel volt arra, hogy az uniós joggal összhangban álló értelmezés elve megköveteli, hogy a nemzeti bíróságok hatáskörük keretei között tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy a belső jog egészére tekintettel és a belső jogban elfogadott értelmezési módszerek alkalmazásával biztosítsák az uniós jog teljes érvényesülését, és annak céljával összhangban álló eredményre jussanak (EUB C-505/2014. [34] bekezdés), ugyanakkor a jogbiztonság elve észszerűen nem igazolhatja az uniós jog és különösen az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó szabályok hatékony alkalmazásának akadályozását [Európai Bíróság (a továbbiakban: EUB) C-505/2014. sz. ügy 45.].

[9] Az EUB állandó ítélkezési gyakorlata szerint valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szöveggörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi. Valamely szabálytalanság révén jogalap nélkül szerzett előny visszatérítésének kötelezettsége nem szankció, hanem csupán annak a megállapításnak az egyszerű következménye, hogy az uniós szabályozásból származó előny megszerzéséhez szükséges feltételeket nem teljesítették, mely jogalap nélkülivé teszi a szerzett előnyt. Emellett az alperes alappal hivatkozott arra, hogy a szabálytalanság megállapítása szempontjából nem szükséges a pontos pénzügyi hatás fennállásának bizonyítása, mert elegendő, ha nem zárható ki annak lehetősége, hogy a jogsértés hatással lehet az érintett alap költségvetésére (EUB C-743/18. sz. ügy 58., 64. és 67.).

[10] A szabálytalanságok esetére az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, a Tanács 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom rendelete (a továbbiakban: EURATOM) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelme céljából az egységes ellenőrzések, a közigazgatási intézkedések, továbbá szankciók tekintetében keretszabályokat állapított meg [1. cikk (1) bekezdés], amelynek 1. cikk (2) bekezdése határozza meg a szabálytalanság általános fogalmát. Ennek tartalma szerint szabálytalanság a közösségi jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértése, amelynek eredményeként a Közösségek általános költségvetése vagy a Közösségek által kezelt költségvetések kárt szenvednek vagy szenvednének, akár közvetlenül a Közösségek nevében beszedett saját forrásokból származó bevétel csökkenése vagy kiesése révén, akár indokolatlan kiadási tételek miatt.

[11] Az EUB az EURATOM 1. cikk (2) bekezdése alapján több határozatában is foglalkozott a szabálytalanság fogalmának értelmezésével. Az EUB C-196/22. számú ítéletének [46] pontja – visszautalva az EUB gyakorlatára – megállapította, hogy a szabálytalanság fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az nemcsak az uniós jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértését foglalja magában, amely az Unió általános költségvetését az arra rótt indokolatlan költség formájában sérti vagy sértheti, hanem a valamely alapból támogatott műveletekre alkalmazandó olyan nemzeti jogi rendelkezések megsértését is, mint a támogatás nyújtására való jogosultság feltételeit meghatározó rendelkezések. Az EURATOM 4. cikk alapján főszabályként minden szabálytalanság a jogtalanul megszerzett előny elvonását vonja maga után – egyebek mellett – a tartozás tárgyát képező vagy jogtalanul kapott összegek utáni fizetési vagy visszafizetési kötelezettség formájában, és ezeknek az intézkedéseknek az alkalmazása a megszerzett előny, valamint – megfelelő rendelkezés esetében – az átalány alapján meghatározható kamat elvonására korlátozódik, amely intézkedések nem minősülnek szankciónak.

[12] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság nem ért egyet az elsőfokú bírósággal, hogy a támogatási cél helytelen értelmezéséből fakadó szabálytalanság figyelmen kívül hagyható pusztán azért, mert a kedvezményezett az uniós jogba ütköző szerződéses feltételeket teljesítette, és ezáltal a Ptk. fogalomrendszere szerinti szerződésszegés a részéről nem valósult meg, mert a szabálytalanság fogalmát és annak jogkövetkezményeit a támogatási szerződés közjogi és magánjogi elemeinek együttes figyelembevételével, elsősorban a Bizottság és a tagállamok megosztott feladatainak alapulvételével kell megközelíteni (CPR 73. cikk), amelyek elsődleges célja, hogy a leghatékonyabb módon orvosolja a tagállamok és az Európai Unió érdeksérrelmeit. Mindezt alátámasztja, hogy az EUB értelmezése szerint a bizalomvédelem elvére nem lehet hivatkozni valamely közösségi jogi szöveg egyértelmű rendelkezésével szemben, és a közösségi jogot alkalmazni köteles nemzeti hatóság – közösségi joggal ellentétes – magatartása, nem alapozhat meg a gazdasági szereplőben jogos elvárást a közösségi joggal ellentétes bánásmódra vonatkozóan (C-153/10. számú ítélet [47] bekezdés, C-94/05. számú ítélet [31] bekezdés). Ebből következik, hogy az alperesnek a kiírásnál és a támogatás odaítélésénél tanúsított magatartása a szabálytalanság megállapítása és a visszafizetési kötelezettség szempontjából nem értékelhető, mert az ismertetett jogszabályok és az EUB ítélkezési gyakorlata szerint a szabálytalanul folyósított támogatás visszafizetésének kötelezettsége nem szankció, csupán annak következménye, hogy a kedvezményezett jogalap nélkül jutott a támogatás összegéhez.

[13] A Korm. rendelet 3. § 47. pont szerint szabálytalanságot valósít meg – egyebek mellett – a CPR 2. cikk 36. pontjában foglaltak alapján a végső kedvezményezettet terhelő kötelezettségek megsértése, amelyek eredményeképpen Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek, illetve sérülhetnek. A CPR 2. cikk 36. pont a szabálytalanság fogalmát kiterjeszti az uniós jog vagy az annak alkalmazásához kapcsolódó nemzeti jog valamely rendelkezésének egy, az ESB-alapok megvalósításában részt vevő gazdasági szereplő cselekedetéből vagy mulasztásából adódó bármilyen megsértésére, ami az Unió költségvetését a költségvetésre rótt indokolatlan költség formájában sérti vagy sértheti. Az EUB gyakorlata szerint a nemzeti bíróságok kötelesek a nemzeti jog rendelkezéseit minden esetben lehetőség szerint úgy értelmezni, hogy oly módon alkalmazhassák őket, ami hozzájárul az uniós jog végrehajtásához (EUB C-505/14. számú ítélet [31] bekezdés), azonban ez nem vezethet a nemzeti jog contra legem alkalmazásához. A Korm. rendelet szabályait ezáltal a CPR és az EURATOM ismertetett rendelkezéseivel összhangban kell értelmezni, amely azzal a

következménnyel jár, hogy a jogalap nélkül folyósított támogatás felhasználása önmagában megvalósítja a támogatás nyújtására való jogosultság feltételeit meghatározó rendelkezések megsértését, amelynek eredményeként Magyarország pénzügyi érdekei nyilvánvalóan sérülhetnek [Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés 47. pont].

[14] Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés alapján a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. A Bizottság a tagállamokkal együttműködve folyamatosan vizsgálja a támogatási programokat, és javaslatokat tesz a megfelelő intézkedések meghozatalára [EUMSZ 108. cikk (1) bekezdés]. Ha azt állapítja meg, hogy a támogatás a 107. cikkben írtakkal nem egyeztethető össze, az érintett állam köteles a támogatást megszüntetni vagy módosítani [EUMSZ 108. cikk (2) bekezdés].

[15] Mindezek mellett a Bizottság rendeleteket fogadhat el a támogatások azon csoportjaira, amelyeket a fenti eljárás alól mentesíthetőnek ítél [EUMSZ 108. cikk (4) bekezdés]. A Bizottság ez utóbbi körben alkotta meg a csoportmentességi rendeletet, amely bizonyos támogatási kategóriákat a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánított. Ennek 26. cikke rendelkezik a kutatási infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatásról, amelynek (1) bekezdése szerint a gazdasági tevékenységek folytatására használt kutatási infrastruktúra megépítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtott támogatás a szerződés 107. cikk (3) bekezdés szerint összeegyeztethető a belső piaccal, és mentesül a 108. cikk (3) bekezdésben foglalt bejelentési kötelezettség alól, feltéve, ha teljesülnek az e cikkben és az I. fejezetben rögzített feltételek. A csoportmentességi rendelet 26. cikk (4) bekezdés szerint az infrastruktúrának több felhasználó számára hozzáférhetőnek kell lennie, és a hozzáférést átlátható és megkülönböztetésmentes módon kell biztosítani. A csoportmentességi rendelet 2. cikke meghatározza az általános és támogatásfajta-specifikus fogalmakat, és ez utóbbihoz tartozik a kutatási infrastruktúra is. Ezek olyan létesítmények, erőforrások és kapcsolódó szolgáltatások, melyeket a tudományos közösség az adott területtel kapcsolatos kutatáshoz használ, beleértve a tudományos felszerelést és eszközöket, a tudás alapú erőforrásokat, pl. gyűjteményeket, archívumokat vagy strukturált tudományos információkat, olyan infokommunikációs technológiai infrastruktúrát, mint a hálózat, a számítástechnikai eszközök, a szoftverek és a távközlési eszközök, valamint a kutatáshoz szükséges bármilyen más egyedi eszköz, amelyek lehetnek egy helyszínre telepítettek vagy szétszórta a 723/2009. EK tanácsi rendelet 2. cikk a) pontnak megfelelően (csoportmentességi rendelet 2. cikk 91. pont).

[16] A fentiek alapján a csoportmentességi rendelet abban az esetben tekinti összeegyeztethetőnek a belső piaccal a kutatási infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatást, ha a kutatási infrastruktúra, amelyre a támogatást igénylik és folyósítják, megfelel a fent ismertetett fogalomrendszernek. A felek közötti jogvita alapvetően abból keletkezett, hogy az alperes a támogatási szerződés megkötésével olyan beruházás támogatására is kötelezettséget vállalt, amely álláspontja szerint nem felel meg a csoportmentességi rendelet 2. cikk 91. pontjában előírt feltételeknek, ezért szabálytalansági eljárás keretében határozta meg a szerződésnek a jogszabályok szerint nem támogatható 10 tételét.

[17] A Bizottság a CPR 75. cikk (1) és (2) bekezdésben előírt jogkörében eljárva hozta meg a bizottsági jelentést, amelynek tartalma szerint a támogatott kutatási

infrastruktúrát olyan tudományos közösségnek kell használnia, amely ismeretszerzési célból rendszeres tevékenységet folytató személyek strukturált vagy strukturálatlan csoportját, illetve hálózatát jelenti, és alapvető, hogy ehhez átlátható és megkülönböztetéstől mentes módon több felhasználó is hozzáférhessen. Az egyetlen vállalat által saját céljaira nyújtott támogatás ennek a feltételnek nem felel meg. Építési költségek és berendezések beszerzése csak regionális [EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés a) vagy c) pont] támogatásból finanszírozható. Rámutatott, hogy a támogatást ismeretszerzés céljából rendszeres tevékenységet folytató tudományos közösségnek kell használnia, és az információk egy adott weboldalon történő terjesztése nem garantálja ezt a felhasználást. A kutatási infrastruktúrák építésére vagy korszerűsítésére nyújtott támogatás azt jelenti, hogy a régit egy új technológiai lépéssel kell felváltani, és azt kutatási szervezetek (laboratóriumok, egyetemek) használhatják.

[18] A másodfokú bíróság a pályázati kiírásra benyújtott adatlap tartalma alapján megállapította, hogy a bizottsági jelentésben előírt feltételeknek a felperes által igényelt támogatás nem felel meg. A felperes kutatási infrastruktúra címén egy labor épület kialakításához kívánta helyben igénybe venni a támogatást, amely egy versenyképes termék fejlesztéséhez és előállításához szükséges infrastrukturális háttérrel valósít meg. A felperes mindezt a felújításra és a laborkísérletekhez szükséges eszközök beszerzésére tervezte egy telephelyen helyben felhasználni. Az adatlap tartalmazta, hogy ez a külső partnerek tevékenységét is segíti azzal, hogy az eszköz piaci alapon térítés ellenében, helyben igénybe vehető.

[19] A fentiek figyelembevételével a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett az alperessel abban, hogy a felperes által megjelölt weboldalak elérhetősége önmagában nem garantálja a megkülönböztetésmentes átlátható hozzáférést, és azt sem, hogy az infrastruktúrát a tudományos közösség használja. A bizottsági jelentés kategorikusan kizárta az építési költségek és berendezések beszerzésének támogathatóságát, mert a kutatási infrastruktúra támogatásának közvetlen célja a tudományos közösség általi felhasználás, és ez önmagában nem egyeztethető össze a felperes egyedi kutatás-fejlesztési céljaival. A használat külső személyek részére történő eseti biztosításának lehetősége nem azonos a tudományos közösség részére közvetlenül biztosított használat érdekében igénybe vett támogatással. Nem helytálló ezért a felperesnek az a hivatkozása, hogy a bárki számára biztosított igénybevétel pusztán lehetősége megfelel a Bizottság által előírt feltételeknek, mert a kutatási infrastruktúra támogatásának kifejezett feltétele, hogy azt a tudományos közösség átlátható és megkülönböztetésmentes módon közvetlenül használja, és ennek a feltételnek egy meghatározott gazdasági társaság gazdasági célkitűzéseinek elsődleges biztosítására nyújtott támogatás nyilvánvalóan nem felel meg.

[20] A fentiek alapján kizárólag a csoportmentességi rendelet hatálya alá eső, és az abban foglalt feltételeket teljesítő támogatások egyeztethetők össze a belső piaccal, azonban – figyelemmel a bizottsági jelentés tartalmára is – a felperes olyan beruházások finanszírozására vett igénybe támogatást, amely nem teljesíti a csoportmentességi rendelet általános és támogatásfajta-specifikus feltételeit, ezáltal az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés tilalma alá esik.

[21] A Bizottság a tagállamokkal megosztott irányítási keretek között a CPR 75. § (2) bekezdésben meghatározott jogkörében eljárva folytatta le az ellenőrzést, és a 02.01.

számmal jelzett ajánlásban a tagállami álláspontra is figyelemmel mutatott rá, hogy a kutatási infrastruktúra kizárólag a fenti értelmezési keretek között támogatható, és a reprezentatív minták alapján végzett ellenőrzés eredményeképpen előírta az Irányító Hatóságnak, hogy azonosítsa az érintett projekteket, számítsa ki a nem támogatható kiadások összegét, és adja ki a kedvezményezettek számára a szükséges visszafizetési felszólításokat. Mindezek miatt a felperes álláspontjával szemben nem annak van jelentősége, hogy bevonták-e a reprezentatív mintákon alapuló ellenőrzésbe a felperes projektjét, hanem annak, hogy az ismertetett indokok alapján a bizottsági jelentés szerint megállapított rendszerszintű szabálytalanság a felek közötti támogatási jogviszonyban is megvalósult. Ennek következtében az alperes a bizottsági jelentés alapján észlelt szabálytalanságra tekintettel a Korm. rendelet 156. § alapján köteles volt megindítani a szabálytalansági eljárást, amellyel nem áll ellentmondásban a Korm. rendelet 156. § (1) bekezdésnek az a rendelkezése, hogy a szabálytalansági eljárás a támogatási szerződés megkötése után indítható, hiszen a szerződés teremt jogalapot a támogatási összegek lehívására és folyósítására, így a Korm. rendelet 164. § (3) bekezdésben írt jogkövetkezmények is csak a már létrejött kötelelem alapján alkalmazhatók.

[22] A felperes keresete azon alapult, hogy az alperes szabálytalansági döntésének következtében – annak elismerése nélkül az adóvégrehajtás elkerülése érdekében – késedelmi kamattal növelve visszafizette az alperesnek a kutatási infrastruktúra címén támogatásként megkapott 34.975.544 forintot, ugyanakkor az alperes megtagadta a felperesnek a szerződés alapján kutatási infrastruktúra címén ütemezett 40.754.714 forint további folyósítását. A kifejtett indokok alapján azonban ezen a jogcímen uniós forrásokból támogatás nem illeti meg a felperest, így a Ptk. 6:138. § alapján nem jogosult a visszafizetett, illetőleg a szerződés szerint az infrastruktúra fejlesztés címén ütemezett, de az alperes által visszatartott összeg követelésére.

[23] Az ismertetett indokokra tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 369. § (2) bekezdés c) pontban írt felülbírálati jogkörében eljárva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az alperes fellebbezésében előadott okok miatt jogszabálysértő, ezért a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

[24] A fellebbezés eredményes volt, ezért az elsőfokú ítélet megváltoztatása folytán a perköltségre vonatkozó rendelkezéseket is meg kellett változtatni. A felperes a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján köteles megfizetni az alperesnek első- és másodfokú eljárással felmerült perköltséget. A másodfokú bíróság az alperes jogtanácsosi munkadíjából álló első- és másodfokú perköltségét az elsőfokú eljárásra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés és 4. §, míg a másodfokú eljárásra a 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (1) és (4) bekezdés alkalmazásával állapította meg.

[25] A felperes a Pp. 102. § (1) bekezdés alapján köteles az alperes személyes illetékmentessége folytán feljegyzett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 46. § (1) bekezdés szerint meghatározott mértékű fellebbezési illetéket az államnak megfizetni.

[26] A másodfokú bíróság tájékoztatja a felperest, hogy az Itv. 78. § (4) bekezdés értelmében a fellebbezési illeték megfizetésénél fel kell tüntetni közleményként az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság

megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pont].

Budapest, 2025. október 15.

Dr. Pusztai Anita s.k.

a tanács elnöke

Dr. Bleier Judit s.k.

előadó bíró

Dr. Vasady Loránt Zsolt s.k.

bíró